

Beleidsregels Bijzondere Bijstand 2020

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Grave;

Gelet op artikel 35, 36 en 36b participatiewet en artikel 4:81 van de Algemene wet bestuursrecht,

Overwegende dat het wenselijk is het gemeentelijk beleid te actualiseren ter zake het verstrekken van bijzondere bijstand;

Besluit tot vaststelling van de:

Beleidsregels Bijzondere Bijstand 2020 Grave

Inleiding

In de gemeente Grave wordt armoede bestreden door uitvoering te geven aan het beleidsplan armoedebestrijding en schuldpreventie welke is vastgesteld in 2019. Een van de thema's waar aandacht aan wordt besteed is de bijzondere bijstand. De bijzondere bijstand betreft aanvullende inkomensondersteuning op grond van de Participatiewet. Het gaat om bijzondere omstandigheden, die in het individuele geval, leiden tot noodzakelijke kosten van het bestaan en waar iemand niet zelf in kan voorzien.

Inwoners kunnen bijzondere bijstand aanvragen via de Snelbalie Inkomensondersteuning als hun inkomen niet hoger is dan 115% van de geldende bijstandsnorm en het vermogen niet boven de wettelijke grens uitkomt. De voorwaarden om aanspraak te kunnen maken op bijzondere bijstand verschillen per kostensoort. Er kan geen bijzondere bijstand verkregen worden voor schulden of het wettelijk eigen risico van de zorgverzekering.

De Beleidsregels Bijzondere Bijstand dateren uit het jaar 2014. In deze periode was er nog sprake van de wet werk en bijstand (WWB) welke reeds is overgegaan in de participatiewet. Tevens zijn de Beleidsregels uit 2014 online niet eenvoudig te vinden. De actualisatie van de Beleidsregels Bijzondere Bijstand sluit aan bij de wens van de uitvoering om deze meer werkbaar te maken voor consulenten en bovendien is het ook een meer publieke versie welke burgers kunnen raadplegen. Tezamen hebben deze ontwikkelingen ertoe geleid dat de Beleidsregels Bijzondere Bijstand zijn geactualiseerd. In deze hernieuwde beleidsregels wordt nader uitgelegd met betrekking tot welke kostensoorten bijzondere bijstand mogelijk is en welke verplichtingen hierbij horen.

H1. Algemene bepalingen

Artikel 1 Begripsbepalingen

1. In deze beleidsregels wordt verstaan onder:
  - a. de wet: de Participatiewet;
  - b. het college: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Grave;
  - c. bijstandsnorm; de bijstand als bedoeld in de artikelen 20 t/m 24 van de wet;
  - d. bijzondere bijstand: bijstand als bedoeld in artikel 35, 36 en 36b (§ 4.1) van de wet;
  - e. draagkracht: dat deel van het inkomen en vermogen waaruit de aanvrager zelf de bijzondere kosten kan voldoen.
  - f. voorliggende voorziening: elke voorziening buiten de wet waarop belanghebbende of het gezin aanspraak kan maken, dan wel een beroep kan doen, ter verwerving van middelen of ter bekostiging van specifieke uitgaven.
  - g. minimabeleid: bijzondere bijstand voor bepaalde kosten en afwijkende draagkrachtregels.
  - h. incidenteel voorkomende algemene kosten: kosten die gezien hun aard niet als bijzonder worden aangemerkt.
  - i. niet noodzakelijke kosten: kosten die gezien hun aard niet als noodzakelijk worden aangemerkt.

2. Alle begrippen die in deze beleidsregels worden gebruikt en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Algemene wet bestuursrecht (Awb) en de Participatiewet.

H2. Recht op bijzondere bijstand

Artikel 2 Voorwaarden bijzondere bijstand

Het verstrekken van bijzondere bijstand is maatwerk. Het College houdt rekening met de individuele omstandigheden van de aanvrager bij het bepalen van het recht op en de hoogte van bijzondere bijstand. Dit met toepassing van de wet en de eigen beleidsregels. In uitzonderingsgevallen kan afgeweken worden van de beleidsregels als door bijzondere omstandigheden de gevolgen voor aanvrager onevenredig zwaar zijn (artikel 4:84 Algemene wet bestuursrecht).

Artikel 3 Individuele bijzondere bijstand

Artikel 35 van de wet bepaalt dat de alleenstaande of het gezin recht heeft op bijzondere bijstand als men niet beschikt over de middelen om te voorzien in de uit bijzondere omstandigheden voortvloeiende noodzakelijke kosten van het bestaan en deze kosten naar het oordeel van het college niet kunnen worden voldaan uit:

- a. de bijstandsnorm, of
- b. het inkomen voor zover dit meer bedraagt dan de bijstandsnorm; of
- c. het vermogen.

Artikel 4 Recht op bijzondere bijstand

1. De algemene voorwaarden voor bijstand zijn van toepassing zoals bepaald in de artikelen 11 tot en met 16 van de wet.
2. Het college verstrekt geen bijstand voor schulden (artikel 13 van de wet).
3. Geen recht bestaat voor zover een beroep kan worden gedaan op een voorliggende voorziening die, gezien haar aard en doel, wordt geacht voor belanghebbende(n) toereikend en passend te zijn (artikel 15 van de wet).
4. Voor kosten die in de voorliggende voorziening als niet noodzakelijk zijn aangemerkt, wordt geen bijzondere bijstand verstrekt, tenzij:
  - a. sprake is van zeer dringende redenen als bedoeld in artikel 16 van de wet; of
  - b. er voor specifieke kosten door het college beleid is geformuleerd.

Artikel 5 Beoordeling van het recht

1. Bijzondere bijstand kan alleen worden verstrekt als aan alle onderstaande voorwaarden is voldaan: de kosten zich aantoonbaar voordoen;
  - a. er sprake is van in het individuele geval noodzakelijke kosten;
  - b. niet op een andere wijze in (een deel van) de kosten kan worden voorzien;
  - c. er sprake is van kosten die voortvloeien uit bijzondere omstandigheden;
  - d. er geen sprake is van uitsluitingsgronden;
  - e. de kosten niet kunnen worden voldaan uit de aanwezige draagkracht op grond van de draagkrachtbepalingen in hoofdstuk 5 van deze beleidsregels.
  - f. Indien uit de beoordeling blijkt dat het gaat om 'vermijdbare kosten' dan wordt daarvoor geen bijzondere bijstand verstrekt.

Artikel 6 Vorm van de bijstand

1. Bijzondere bijstand wordt, op grond van artikel 48 lid 1 van de wet, in principe om niet verstrekt, tenzij anders bepaald. De bijzondere bijstand betreft een incidentele of periodieke verstrekking. De hoogte van de bijstand is afhankelijk van de aard van de kosten, eventuele andere vergoedingen en de financiële situatie van belanghebbende(n).

2. Bijzondere bijstand kan in bepaalde situaties worden verstrekt in de vorm van een borgtocht of een geldlening op grond van artikel 48 lid 2 van de wet.
3. Bijzondere bijstand ten behoeve van noodzakelijke duurzame gebruiksgoederen en ten behoeve van noodzakelijke woninginrichting kan op grond van artikel 51 van de wet verstrekt worden in de vorm van een borgtocht, een geldlening of om niet. Het college hanteert de volgorde zoals bovenstaand is aangegeven.
4. Ten behoeve van vergunninghouders, aan wie een eerste woning wordt toegewezen welke men moet inrichten, verstrekt het college bijzondere bijstand in de vorm van leenbijstand.

Artikel 7 Verplichtingen aan de bijstand en terugvordering

1. Aan het verlenen van bijzondere bijstand kan het college nadere verplichtingen verbinden die verband houden met de aard en het doel van deze bijstand op grond van artikel 55 van de wet.
2. Indien door belanghebbende(n) niet voldaan wordt aan de opgelegde verplichting(en) kan de bijstand worden teruggevorderd.
3. Bijzondere bijstand voor een bepaalde bestemming kan worden teruggevorderd indien men naderhand vergoedingen of tegemoetkomingen ontvangt voor die bestemming.
4. Wanneer bijzondere bijstand is verstrekt in de vorm van een geldlening, wordt dit vastgelegd in een beschikking. Het geldbedrag dient
5. Indien de voorwaarden van de leenovereenkomst niet worden nageleefd, kan de lening volledig worden teruggevorderd.
6. Wanneer 36 termijnen op de geldlening zijn afgelost kan het restant van de lening worden kwijtgescholden, tenzij anders overeengekomen.

H3. Indienen van een aanvraag

Artikel 8 Moment van indienen

Op grond van artikel 44 lid 1 van de wet kan in principe geen bijzondere bijstand worden verstrekt met terugwerkende kracht. Het college wijkt hiervan af met onderstaande beleidsregels:

1. Aanvragen voor bijzondere bijstand en het minimale beleid kunnen worden ingediend tot 1 maart van een volgend kalenderjaar, waarin de kosten zijn gemaakt.
2. In afwijking van lid 1 geldt voor aanmerkelijke kosten (gelijk of hoger dan € 120), die verband houden met bewindvoering, curatele, mentorschap, en rechtsbijstand een indientermijn van maximaal 3 maanden nadat de kosten zijn opgekomen.
3. Een aanvraag voor bijzondere bijstand wordt slechts in behandeling genomen als de gevraagde gegevens compleet zijn en/of de gevraagde bewijsstukken zijn overgelegd. Het na een geboden hersteltermijn niet (tijdig) aanleveren van de gevraagde gegevens en/of bewijsstukken leidt tot het definitief niet meer behandelen van de aanvraag.
4. Een aanvraag voor bijzondere bijstand kan worden geweigerd indien het totaal van kosten op jaarbasis beneden het drempelbedrag van €134,00 blijft (zie artikel 35 lid 2 van de wet). Dit bedrag zal jaarlijks, vanaf 2020, aan indexatie onderhevig zijn. Mocht het jaarlijkse bedrag onder deze drempel blijven dan kan men eenmalig per jaar in de maand december een aanvraag voor bijzondere bijstand indienen. Voldoen de kosten aan de voorwaarde voor verlening van bijzondere bijstand kan verstrekking hiervan plaatsvinden.

Artikel 9 Wijze van indienen

Bij een aanvraag voor bijzondere bijstand dient gebruik te worden gemaakt van het formulier dat via de Snelbalie Inkomensondersteuning kan worden ingevuld of telefonisch bij front office kan worden opgevraagd.

Artikel 10 Bestedingsverplichting

Vanaf de dag waarop een belanghebbende zich heeft gemeld voor een aanvraag omtrent bijzondere bijstand kunnen verplichtingen worden opgelegd die verband houden met aard en doel van een bepaalde vorm van bijstand:

1. Aan bijzondere bijstand is een bestedingsverplichting verbonden (artikel 55 van de wet). Dit houdt in dat de bijzondere bijstand daadwerkelijk moet worden aangewend voor het doel waarvoor zij is verstrekt.
2. Daarnaast bestaat ook de verplichting om bewijs te overleggen van de kosten. Verplichtingen worden altijd schriftelijk kenbaar gemaakt in het besluit. Indien verplichtingen, verbonden aan de bijstand, geschonden worden kan het college de bijstand terugvorderen.

H4. Inkomen en vermogen

Artikel 11 In aanmerking te nemen inkomen

1. Bij de vaststelling van het inkomen worden inkomensbestanddelen die bij de verlening van algemene bijstand niet tot de middelen worden gerekend, ook niet tot het inkomen gerekend bij de bijzondere bijstand.
2. Het inkomen is gelijk aan (de som van) alle netto inkomensbestanddelen waarover de alleenstaande of het gezin beschikt of redelijkerwijs kan beschikken, inclusief vakantietoeslag.
3. Bij de vaststelling van de hoogte van het inkomen wordt de individuele inkomensvoet en de individuele studietoeslag niet tot het inkomen gerekend.
4. Voor bijzondere bijstand is de geldende bijstandsnorm het uitgangspunt. Bij de vaststelling van de hoogte van het inkomen wordt rekening gehouden met de kostendelersnorm.
5. In die gevallen waarbij sprake is van een minnelijke schuldregeling via de gemeentelijke schuldhelpverlening, wordt bij de vaststelling van het inkomen conform de vaststelling van het inkomen bij een traject Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen (WSNP) gehandeld mits er rekening is gehouden met een in de berekening vrij te laten bedrag.

Artikel 12 In aanmerking te nemen vermogen

1. Het vermogen wordt op dezelfde wijze vastgesteld als bij de algemene bijstand.
2. In afwijking van lid 1 wordt het spaargeld, opgebouwd tijdens de periode waarin periodieke bijzondere bijstand is ontvangen, wel als vermogen in aanmerking genomen.
3. Woningeigenaren kunnen voor bijstand om niet in aanmerking komen indien:
  - a. het vermogen, gebonden in de woning met bijbehorend erf, en die zij zelf bewonen, lager is dan het vermogen bedoeld in artikel 34, tweede lid, onderdeel d van de wet.
  - b. het vermogen gebonden in de woning, met bijbehorend erf en die zij zelf bewonen, hoger is dan het vermogen bedoeld in artikel 34 lid 2 onderdeel d van de wet; en, de bijzondere bijstand over het kalenderjaar naar verwachting minder bedraagt dan de hoogte van de norm echtpaar (inclusief vakantiegeld) per maand.

H5. Draagkracht en hoogte van de bijstand

Artikel 13 Draagkrachtberekening

De zogeheten draagkrachtregels bepalen welk deel van het inkomen en van het vermogen in aanmerking worden genomen in de berekening tot het vaststellen van de draagkracht en op welke wijze de draagkracht wordt toegepast voor het bepalen van de hoogte van de bijzondere bijstand. Draagkracht is dat deel van het inkomen en vermogen dat belanghebbende zelf dient aan te wenden om de bijzondere kosten uit te voldoen. De draagkracht wordt uitgedrukt in een percentage. Hiermee wordt aangegeven welk deel van het in aanmerking te nemen inkomen en vermogen als draagkracht wordt gezien. Er wordt in dit verband gesproken van draagkrachtpercentage.

Artikel 14 Draagkracht uit inkomen

1. Bij een aanvraag in het kader van het minimabeleid wordt rekening gehouden met het actueel inkomen en wordt men met een inkomen boven 115% van de geldende bijstandsnorm, geacht zelf in de kosten te kunnen voorzien.
2. Bij de berekening wordt altijd uitgegaan van het netto inkomen inclusief vakantiegeld.

3. Bij het berekenen van het inkomen wordt indien mogelijk uitgegaan van de maand voordat de kosten zich hebben voorgedaan. Mocht berekening van de inkomsten van de maand voorafgaand aan de kosten niet mogelijk zijn dan zal de maand voorafgaand aan de aanvraag als uitgangspunt genomen worden.
4. Bij wisselende inkomsten wordt een gemiddelde genomen van de voorliggende drie maanden.
5. Bij de vaststelling van de hoogte van het inkomen wordt rekening gehouden met de kostendelersnorm. Voor bijzondere bijstand is de geldende bijstandsnorm het uitgangspunt. Dit geldt ook voor niet-uitkeringsgerechtigden.

Artikel 15 Draagkracht uit vermogen

1. De wettelijke vermogensvrijlating geldt als uitgangspunt bij de beoordeling van het recht op algemene bijstand. Uitgangspunt is dat de aanvrager die beschikt over vermogen, dit ook inzet om extra kosten op te vangen. Aangesloten wordt bij de vermogensgrenzen genoemd in de wet (artikel 34).
2. Van een aanvrager wordt verwacht dat hij of zij het bedrag boven het maximaal vermogen aanwendt voor de kosten waarvoor bijzondere bijstand wordt aangevraagd. Het vermogen boven die grenzen wordt betrokken bij de draagkracht berekening.

Artikel 16 Draagkrachtperiode

1. De draagkracht wordt vastgesteld voor het kalenderjaar waarin de aanvraag wordt gedaan.
2. Bij incidentele bijzondere bijstand wordt de draagkracht over het kalenderjaar ineens verrekend met de vergoeding.
3. Bij periodieke bijzondere bijstand wordt de draagkracht per maand verrekend.
4. Als de periodieke bijzondere bijstand niet een volledig kalenderjaar betreft, dan wordt de draagkracht verrekend per maand maal het aantal maanden dat bijstand wordt verstrekt.
5. Bij periodieke bijzondere bijstand wordt de draagkracht jaarlijks opnieuw vastgesteld conform het heronderzoeksplan.

Artikel 17 Draagkrachtwijziging

1. De draagkracht kan binnen de vastgestelde periode worden herzien indien een wijziging in woonsituatie, gezinssamenstelling, inkomen of vermogen daartoe aanleiding geeft.
2. Een aanpassing van de draagkracht vindt plaats als het inkomen meer dan 15% is gestegen of gedaald.
3. Belanghebbenden zijn verplicht op grond van artikel 17 lid 1 van de wet, uit eigen beweging wijzigingen in het inkomen of vermogen door te geven.
4. Bij een onregelmatig inkomen kan het college de draagkracht schatten en na afloop van het kalenderjaar definitief vaststellen.

Artikel 18 Hoogte noodzakelijke kosten

De hoogte van de te verlenen bijzondere bijstand wordt (individueel) bepaald door de hoogte van de noodzakelijke kosten. Daarbij geldt als uitgangspunt dat, wanneer ter zake van bepaalde kosten meerdere (adequate) voorzieningen mogelijk zijn, voor de goedkoopste voorziening moet worden gekozen. Daarom kan worden volstaan met een vergoeding ter hoogte van de goedkoopste adequate voorziening en:

1. Gelden de richtlijnen zoals opgenomen in de lijst 'inrichtingskosten gehuwden/samenwonenden, alleenstaanden of kinderen'. Deze wordt jaarlijks bijgewerkt dan wel geïndexeerd.
2. Gelden de richtlijnen van het Nederlands Instituut voor Budgetvoorlichting (Nibud)
3. Wordt uitgegaan van de goedkoopste, adequate voorziening in de gevallen waarin de prijzengids niet voorziet.
4. Kan het College kosten, die als algemeen gebruikelijk worden beschouwd, in mindering brengen op de te verstrekken bijzondere bijstand.
5. Bij reiskosten wordt uitgegaan van een vergoeding voor reizen per openbaar vervoer.
6. Indien reizen met het openbaar vervoer niet mogelijk is, kan een kilometervergoeding worden verstrekt. Het bedrag per kilometer wordt gebaseerd op het actuele bedrag dat van de

Belastingdienst onbelast mag worden verstrekt. De afstand wordt bepaald a.d.h.v. Google maps (snelste route).

H6. Medische kosten

Artikel 19 Juridische aspecten

De Zorgverzekeringswet (Zvw) met het Besluit Zorgverzekering en de Regeling Zorgverzekering vormen een passende en toereikende voorliggende voorziening voor medische behandelingen, medicijnen en hulpmiddelen. Jaarlijks wordt door de minister van Volksgezondheid vastgesteld welke zorg noodzakelijk is, welke medicijnen voorgeschreven kunnen worden en welke hulpmiddelen tot de noodzakelijke zorg horen.

Kosten die buiten de basisverzekering gelaten worden zijn uit het oogpunt van de volksgezondheid niet noodzakelijk. Zorgverzekeraars die de Zvw uitvoeren hebben hier geen eigen beleidsvrijheid in. Als noodzakelijke zorg door de zorgverzekeraar geweigerd wordt, is er de mogelijkheid voor belanghebbende om een klacht in te dienen of geschillenprocedure te starten.

Wat precies onder de basisverzekering valt wordt jaarlijks op Prinsjesdag door de overheid bekendgemaakt. De afgelopen jaren zijn veel kosten uit de basisverzekering geschrapt. Medische kosten die buiten de basisverzekering vallen worden door zorgverzekeraars in aanvullende verzekeringen opgenomen. Jaarlijks wijzigen de aanvullende verzekeringen ter aansluiting bij de basisverzekering en door marktwerking.

Het is voor een goede dekking van medische kosten al lang niet meer voldoende om alleen over een basisverzekering te beschikken. Iedereen is zelf verantwoordelijk om een aanvullende verzekering af te sluiten om medische kosten op te kunnen vangen. De overheid verwacht van mensen dat ze zich aanvullend verzekeren.

Artikel 20 Participatiewet

De Zvw en de Wet langdurige zorg (Wlz) vergoeden alle noodzakelijke kosten die verband houden met medische of paramedische behandeling. Beide regelingen samen gelden in het kader van (artikel 15) Participatiewet (Pw) als een aan bijstandsverlening in de weg staande voorliggende voorziening die passend en toereikend is. Bijstandsverlening voor deze kosten zijn daarom in beginsel uitgesloten. In de toelichting bij artikel 15 is onder meer opgemerkt dat de Pw geen functie heeft indien binnen de voorliggende regeling door de overheid een bewuste beslissing is genomen over de noodzakelijkheid van de voorziening in het algemeen of in een specifieke situatie.

Indien op grond van een noodzakelijkheidsoordeel de keuze is gemaakt om één of meer kostensoorten niet in de voorziening op te nemen of de voorziening in een bepaalde situatie niet noodzakelijk te achten, dient de Pw zich bij die keuze aan te sluiten en komt men ten aanzien van die kosten niet voor bijstandsverlening in aanmerking. Volgens de Centrale Raad van Beroep (CRvB) moet namelijk worden aangenomen dat in het kader van de Zvw en de Wlz een bewuste beslissing is genomen over de omvang van de genees- en heelkundige hulp.

Eigen bijdragen van medische kosten, die slechts ten dele door de Zvw worden vergoed, komen in beginsel ook niet in aanmerking voor bijzondere bijstand. De Zvw en de daarop gebaseerde regelgeving zijn voor eigen bijdragen aan ziektekosten aan te merken als aan de Pw voorliggende, toereikende en passende voorzieningen.

In die gevallen dat de Rijksoverheid van mening is dat bepaalde kosten voor rekening van de burgers zelf dienen te komen, staat het de gemeente niet vrij om daarvoor in alle gevallen bijzondere bijstand te verstrekken.

Op grond van artikel 15 Participatiewet bestaat geen recht op bijzondere bijstand voor onder het verplicht Eigen Risico vallende kosten.

Soms zijn er echter individuele bijzondere omstandigheden waardoor er mogelijk toch bijzondere bijstand verstrekt kan worden, in afwijking van hetgeen in het bovenstaande is gesteld. Gelet op alle omstandigheden moet er sprake zijn van zeer dringende redenen (artikel 16 lid 1 Participatiewet). Het criterium 'zeer dringende redenen' mag echter niet al te ruim worden geïnterpreteerd. Het kan alleen worden toegepast bij acute noodsituaties, te weten een situatie die van levensbedreigende aard is of blijvend letsel of invaliditeit tot gevolg kan hebben.

Artikel 21 Buitenwettelijk beleid medische kosten

Zoals bovenstaand valt te lezen biedt de Participatiewet geen grondslag om bijzondere bijstand te verstrekken voor medische kosten, behoudens bij acute noodsituaties.

Verstrekt de gemeente in afwijking van de Pw in bijzondere individuele gevallen wel bijstand voor medische kosten, dan is er sprake van buitenwettelijk beleid. De enige optie die het college dan nog

heeft is het buitenwettelijk beleid op te nemen in beleidsregels. In dit hoofdstuk legt het college het buitenwettelijk beleid voor medische kosten vast en bepaalt welke uitgangspunten ze daarbij hanteert.

Eigen verantwoordelijkheid

Het college gaat er vanuit dat eenieder zich vanuit de eigen verantwoordelijkheid voldoende verzekerd tegen ziektekosten. Een belanghebbende die voor medische kosten een beroep doet op bijzondere bijstand wordt geacht aanvullend verzekerd te zijn. Dit houdt tevens in dat men zich verzekerd heeft tegen voorzienbare kosten als brillen, contactlenzen en tandartskosten.

In onderstaande gevallen is sprake van 'onvoldoende verzekerd' zijn en komt men niet in aanmerking voor bijzondere bijstand op grond van tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan:

- Men beschikt niet over een basisverzekering. Het college heeft de mogelijkheid om bijstand in de vorm van een geldlening te verstrekken, onder voorwaarde dat men zich alsnog (aanvullend) verzekert. De GemeentePolis wordt sterk aanbevolen.
- Men heeft geen aanvullende verzekering afgesloten. Ook hierbij geldt dat het college de mogelijkheid heeft om bijstand in de vorm van een geldlening te verstrekken, onder voorwaarde dat men zich alsnog (aanvullend) verzekert. De GemeentePolis wordt sterk aanbevolen.
- Men de keuze heeft gemaakt voor een aanvullende verzekering waarin bepaalde, om ethische of levensbeschouwelijke redenen, controversiële prestaties buiten de dekking blijven (een zgn. 'vermagerde' polis). Belanghebbende komt dan geen bijzondere bijstand toe voor de kosten die buiten deze aanvullende dekking zijn gelaten.
- Men wordt door de zorgverzekeraar geweigerd voor een aanvullende verzekering. Meestal is er sprake van achterstand in premiebetalingen. De gemeente doet hier eerst onderzoek naar en bekijkt vervolgens of betrokkene mogelijkheden heeft om zich aanvullend te laten verzekeren. Indien er sprake is van 'zeer dringende redenen in het individuele geval' m.b.t. de kosten, dan is bijstand in principe mogelijk en wordt de hoogte van de bijstand afgestemd op de GemeentePolis.

Vermijdbare (meer)kosten

Voor vermijdbare (meer)kosten wordt geen bijzondere bijstand verstrekt. Hiervan is sprake als via de aanvullende verzekering de kosten volledig worden gedekt en men nalaat daarvan gebruik te maken. Daardoor ontstaan kosten voor eigen rekening. Indien men vervolgens hiervoor een beroep op bijzondere bijstand doet dan wordt dit aangemerkt als 'vermijdbare kosten'. Deze kosten zijn niet noodzakelijk en kunnen niet op bijstand worden afgewenteld.

Zorgverzekeraars baseren vergoedingen steeds vaker op basis van contractafspraken met zorgverleners en instellingen. Hierdoor blijft de zorg betaalbaar en komt de klant veelal een hogere vergoeding toe en soms wordt ook een deel van het eigen risico kwijtgescholden. De zorgverlener declareert de kosten dan rechtstreeks bij de zorgverzekeraar. De klant heeft nergens omkijken naar en heeft geen eigen kosten.

Voorbeelden waar vermijdbare kosten ontstaan:

- Zorg via een 'niet gecontracteerde zorgaanbieder'
Men heeft zorg afgenomen van een zorgaanbieder waarmee de zorgverzekeraar geen contractafspraken heeft gemaakt, bijv. Ziekenhuis, tandarts. Hierdoor worden kosten deels vergoed en heeft men kosten voor eigen rekening.
- Zorg via het 'niet gecontracteerd aanbod'
Men heeft geen gebruik gemaakt van het 'gecontracteerde aanbod' bij een opticien of audicien. Hierdoor zijn de kosten deels vergoed en heeft men kosten voor eigen rekening.

Medisch advies opvragen

Een medische indicatie is van toepassing voor specifieke kosten ten gevolge van gebreken of ziekte van belanghebbende. Belanghebbende is in de eerste plaats zelf verantwoordelijk om de medische noodzaak aan te tonen. Deze kan blijken uit een gedeeltelijke vergoeding via de zorgverzekering, vanuit de Wet langdurige zorg of een medische indicatie van een specialist.

Het is niet mogelijk om een medisch advies in te dienen van bijv. de eigen huisarts. Dit moet altijd door een onafhankelijke arts worden beoordeeld.

Als belanghebbende de noodzaak niet kan aantonen dan zal het college in voorkomende noodzakelijke gevallen eerst een medisch advies opvragen om de noodzaak en eventueel de goedkoopst adequate voorziening vast te stellen.

Artikel 22 Collectieve zorgverzekering (CVZ)

De gemeente biedt aan alle inwoners met een minimuminkomen, en die geen vermogen hebben, een collectieve zorgverzekering (CZV) ter bestrijding van medische kosten. Dit betekent dat ook inwoners met een laag inkomen vanuit arbeid, uitkering wegens werkloosheid of ziekte of pensioen kunnen deelnemen. De CVZ valt onder artikel 35 lid 3 van de Participatiewet.

Via deze zogenaamde GemeentePolis is men goed verzekerd voor de meeste medische kosten. De voorziening bestaat uit een wettelijke basisverzekering en een uitgebreide aanvullende verzekering, inclusief tandartskosten. Hierdoor is de CZV ook zeer geschikt voor mensen met hoge ziektekosten, zoals ouderen, chronisch zieken en gehandicapten.

De gemeente draagt financieel bij in de maandelijkse premie waardoor men minder zorgkosten heeft. De gemeente Grave biedt twee polissen aan. Het is mogelijk om wel of niet het verplicht Eigen Risico mee te verzekeren.

Binnen de collectieve verzekering is, op basis van afspraken tussen gemeente en zorgverzekeraar, het buitenwettelijk beleid van de gemeente zo veel als mogelijk opgenomen. Om die reden wordt deelname aan de CZV door de gemeente gestimuleerd.

Bij een schuldhulptraject via de gemeente

Voor inwoners met schulden die niet tot de minima behoren én wel via de gemeente in een schuldhulptraject zitten, wordt een uitzondering gemaakt. Deze doelgroep kan tijdelijk, voor de duur van het traject, deelnemen aan de GemeentePolis. Dit maakt de kans op een succesvol traject groter en de klant is in beeld met het inkomen en vermogen. Na het traject wordt de balans weer opgemaakt of deelname aan de CZV kan worden voortgezet.

GemeentePolis als toetsingskader

Het landelijke aanbod om een zorgverzekering af te sluiten is groot. De diverse zorgverzekeraars bieden een ruime keuze in aanvullende verzekeringen, er zijn vele varianten mogelijk en deze veranderen bovendien jaarlijks. Iemand kan dus van zeer matig tot zeer goed aanvullend verzekerd zijn met wel of geen tandartsverzekering. Deelname aan de CZV via de gemeente is niet verplicht aangezien iedereen het wettelijk recht heeft om jaarlijks een zorgverzekeraar te kiezen.

Vanwege deze complexiteit is behoefte aan een duidelijk kader voor de afhandeling van aanvragen. Bij de gemeente melden zich ook inwoners die een beroep doen op bijstand en verzekerd zijn via andere zorgverzekeraars. Het college is bevoegd om binnen het buitenwettelijk beleid te bepalen op welke wijze het recht op bijstand voor medische kosten wordt beoordeeld. Dit is ook in het belang van inwoners die zich melden en 'elders verzekerd' zijn.

De CZV wordt door het college gezien als een duurzame en betrouwbare voorziening, waarvan ook het verstrekkingenniveau ruimhartig is. Om die reden wordt het GemeentePakket als toetsingskader aangemerkt. Dit bevordert een eenduidige en rechtmatige uitvoering bij de afhandeling van aanvragen. Het gemeentepakket biedt bovendien een duidelijk kader voor het nemen van besluiten (beschikkingen). Met het GemeentePakket als toetsingskader geldt dat de hoogte van de bijzondere bijstand voor zorgkosten (inclusief tandartskosten) van 'elders verzekerden' altijd wordt afgestemd op de vergoedingen die mogelijk zijn via het GemeentePakket en deze vergoedingen nooit te boven gaan.

Artikel 23 Brillen en contactlenzen

De Zorgverzekeringswet en de daarop gebaseerde Regeling zorgverzekering zijn voor de kosten van brillenglazen en contactlenzen in beginsel aan te merken als aan de Participatiewet voorliggende, toereikende en passende voorzieningen.

Er is door de wetgever een bewuste keuze gemaakt over de noodzaak van het vergoeden van de kosten van brillenglazen en contactlenzen, zodat (aanvullende) bijzondere bijstand niet aan de orde is.

Aanvullende verzekering

Zorgverzekeraars bieden aanvullende pakketten aan waarin kosten die als 'niet-noodzakelijk' worden beschouwd en dus niet onder de basisverzekering vallen, worden opgenomen. Iedereen kan zich dus verzekeren voor kosten die buiten de basisverzekering vallen, zoals brillen en contactlenzen op sterkte. Steeds vaker maken zorgverzekeraars contractafspraken met opticiens om via de aanvullende verzekering de totale kosten van een complete bril, zowel enkelvoudig als multifocaal te vergoeden. De klant heeft dan zelf geen kosten meer en hoeft niets te declareren. Het betreft dan meestal de grotere zorgverleners, zoals Hans Anders, Pearl, Specsavers, enz.

Recht op bijstand

Een belangrijk uitgangspunt van het gemeentelijk buitenwettelijk beleid is de eigen verantwoordelijkheid. Verwacht wordt dat men zich aanvullend verzekerd en voor medische kosten een beroep doet op de aanvullende zorgverzekering. Men wordt dus verondersteld voldoende verzekerd te zijn voor de kosten van een bril of contactlenzen.

De GemeentePolis voorziet via de aanvullende verzekering in een volledige vergoeding van een complete bril of lenzen (op sterkte). Op basis van afspraken met diverse (ook lokale) opticiens kan men kiezen uit

een uitgebreid aanbod en heeft men geen kosten voor een passende voorziening (eenmaal in drie jaar). Verzekerden ontvangen bij de polis van de verzekeraar het Reglement gezichtshulpmiddelen waarin de afspraken staan. Verzekerden worden dus aan de bron goed geïnformeerd.

Vermijdbare meerkosten

Maakt men geen gebruik van de mogelijkheid binnen de GemeentePolis om kosteloos de bril of contactlenzen aan te schaffen, dan ontvangt men een gedeeltelijke vergoeding vanuit de aanvullende verzekering en ontstaan er eigen kosten. Er is dan in feite sprake van 'vermijdbare meerkosten' waarvoor geen bijstand wordt verstrekt. Immers een complete bril zonder eigen kosten was mogelijk.

Verzekerden via GemeentePolis

Verwacht wordt van verzekerden via de GemeentePolis dat zij gebruik maken van de kosteloze mogelijkheid om een bril, danwel lenzen aan te schaffen. Het uitgebreide aanbod via de gecontracteerde opticiens betreft een voorliggende voorziening waarvan men gebruik kan maken.

Indien men geen gebruik maakt van de mogelijkheid om kosteloos een passende en complete bril of contactlenzen aan te schaffen, dan wordt de gedeeltelijke vergoeding conform de GemeentePolis als toereikend beschouwd en wordt geen bijzondere bijstand verstrekt.

Verzekerden buiten de GemeentePolis

Bij een aanvraag bijzondere bijstand van verzekerden buiten de GemeentePolis:

- wordt geen bijzondere bijstand verstrekt indien de eigen zorgverzekeraar op basis van een reglement afspraken heeft met de zorgverlener;
- wordt in de andere gevallen rekening gehouden met de vergoeding van de eigen aanvullende zorgverzekering;
- wordt niet méér bijstand verstrekt dan de vergoeding die via de GemeentePolis voor deze kosten mogelijk is, onder aftrek van de vergoeding die al is verkregen;
- geldt voor bijzondere bijstand ook een periode van éénmaal per drie kalenderjaren;
- worden Varilux- en dunne glazen als niet 'medisch noodzakelijk' beschouwd en wordt daarvoor geen bijstand verstrekt.

Draagkracht

De draagkracht wordt bepaald conform de Beleidsregels Bijzondere Bijstand 2020 Grave.

Hoogte en vorm van de bijstand

Hoofdregel: aansluiten bij de GemeentePolis.

Indien toch bijzondere bijstand wordt verstrekt dan betreft het bijstand om niet.

Aan de bijzondere bijstand wordt een bestedingsverplichting (ex artikel 55 Pw) verbonden. De bijstand moet worden aangewend voor het doel waarvoor zij wordt verstrekt. Men moet de kosten kunnen aantonen met een factuur, nota of betaalbewijs.

Artikel 24 Tandheelkundige hulp

De Zorgverzekeringswet en de daarop gebaseerde Regeling zorgverzekering zijn voor de kosten van tandheelkundige hulp in beginsel aan te merken als aan de Participatiewet voorliggende, toereikende en passende voorzieningen. Er is door de wetgever een bewuste keuze gemaakt over de noodzaak van het vergoeden van tandartskosten.

Binnen de basisverzekering is ruimte gelaten om in bijzondere gevallen medisch noodzakelijke tandartskosten volledig te vergoeden. Hiervoor is altijd eerst afstemming nodig door de klant met de zorgverzekeraar.

De aanvullende verzekering

Zorgverzekeraars vangen de overige tandartskosten op via de aanvullende verzekeringen. Iedereen kan zich dus verzekeren voor tandartskosten die buiten de basisverzekering vallen. Een belangrijk uitgangspunt van het gemeentelijk buitenwettelijk beleid is de eigen verantwoordelijkheid. Verwacht wordt dat men zich aanvullend verzekert, inclusief tandartskosten en voor deze kosten een beroep doet op de aanvullende zorgverzekering. Men wordt dus verondersteld voldoende verzekerd te zijn voor tandheelkundige behandelingen. Als er geen aanvullende verzekering voor tandartskosten is afgesloten dan is dat voor eigen risico.

Recht op bijstand

Bij kosten van tandheelkundige hulp wordt er van uitgegaan, dat ook de kosten, die niet worden vergoed op basis van het Besluit zorgverzekering en/of aanvullende verzekering noodzakelijk kunnen zijn. In een individueel geval kan bijzondere bijstand voor deze niet vergoede kosten om niet worden verstrekt.

Uitgezonderd van bijstand

Uitgezonderd zijn de behandelingen die onnodig kostbaar, onnodig gecompliceerd of tandheelkundig niet doelmatig zijn, zoals beugels bij volwassenen, kronen en bruggen, frameprotheses, opbeetplaten, gebitsanering en orthodontische en paradontologische behandelingen. Daarvoor wordt geen bijzondere bijstand verstrekt. Meestal kan met een eenvoudige prothetische voorziening worden volstaan. Voornoemde behandelingen worden dan ook als niet noodzakelijk beschouwd.

Kostenopgave vooraf

Op grond van het eigen verantwoordelijkheidsbeginsel mag worden verwacht dat belanghebbende voorafgaand aan de behandeling een kostenopgave vraagt aan zijn tandarts en bij zijn verzekeraar nagaat welke vergoeding wordt verstrekt. Zo nodig het toestemmingsverzoek bij de zorgverzekeraar indient en daar naar handelt.

Noodzaak van de kosten

Als kosten boven de aanvullende verzekering uitstijgen en men daarvoor een beroep op bijstand wil doen dan moet de gemeente de noodzaak kunnen vaststellen. Zonder toestemming vooraf van de gemeente wordt de aanvraag afgewezen. De noodzaak van de behandeling kan na afloop niet meer worden vastgesteld. Bij twijfel zal de gemeente medisch advies inwinnen. Men moet een aanvraag indienen voordat kosten opkomen.

Als kosten boven de aanvullende verzekering uitstijgen door zorg af te nemen van een 'niet gecontracteerde zorgaanbieder' dan wordt hiervoor geen bijstand verstrekt.

Niet verzekerd voor tandartskosten

Als iemand zonder aanvullende tandartsverzekering zich meldt voor bijzondere bijstand dan wordt geen bijstand om niet verstrekt voor deze tandartskosten.

Als het college van oordeel is dat er sprake is van tekortschietend besef van verantwoordelijkheid en de kosten noodzakelijk zijn dan is het college bevoegd om voor de tandartskosten een geldlening te verstrekken (artikel 48 lid 2 Pw).

Wanneer iemand is geweigerd door zijn zorgverzekeraar voor een aanvullende verzekering en er is sprake van 'zeer dringende redenen in het individuele geval' dan is bijstand om niet in principe mogelijk. In dat geval wordt de hoogte van de bijstand afgestemd op de GemeentePolis.

Draagkracht

De draagkracht wordt bepaald conform de Beleidsregels Bijzondere Bijstand 2020 Grave.

Hoogte en vorm van de bijstand

Hoofdregel: aansluiten bij de GemeentePolis.

Indien toch bijzondere bijstand wordt verstrekt dan betreft het bijstand om niet.

Verplichtingen aan de bijstand

Aan de bijzondere bijstand wordt een bestedingsverplichting (ex artikel 55 Pw) verbonden. De bijstand moet worden aangewend voor het doel waarvoor zij wordt verstrekt. Men moet de kosten kunnen aantonen met een factuur, nota of betaalbewijs.

H7. Woonkosten, kosten inrichting en verhuizen

Artikel 25 Duurzame gebruiksgoederen en inrichtingskosten

Bij inrichtingskosten moet een onderscheid worden gemaakt tussen de kosten voor duurzame gebruiksgoederen en de overige inrichtingskosten. Duurzame gebruiksgoederen zijn bijvoorbeeld een koelkast, wasmachine of gasfornuis. Met overige inrichtingskosten worden de kosten bedoeld zoals verf en behang. Dit onderscheid is van belang voor de vorm waarin de bijzondere bijstand kan worden verstrekt.

Recht op bijstand

De kosten van duurzame gebruiksgoederen en overige inrichtingskosten behoren tot de incidenteel voorkomende algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan waar in beginsel geen bijzondere bijstand voor wordt verleend. Alleen indien er sprake is van bijzondere omstandigheden in het individuele geval kan er van deze regel worden afgeweken. In dat geval wordt bijzondere bijstand verleend, ook als dit bijstand betekent in aanvulling op een voorliggende voorziening. Een lening van een commerciële bank

of de gemeentelijke kredietbank (GKB) of in sommige gevallen een product vanuit de Wet Maatschappelijke Ondersteuning kan een voorliggende voorziening zijn.

Twee uitzonderingen

Slechts in de onderstaande specifiek benoemde bijzondere omstandigheden kan bijstand worden verstrekt

1. Een noodzakelijke verhuizing. Als noodzakelijke verhuizing wordt aangemerkt een verhuizing die het gevolg is van een verhuisverplichting in verband met de verstrekking van een woonkostentoeslag (WKT; zie ook Woonkostentoeslag).
2. Een eerste huisvesting na het verlaten van een AZC.

Statushouders

Aan statushouders wordt bijzondere bijstand verstrekt in de volgende situaties:

- Een maand overbruggingsuitkering ter hoogte van de van toepassing zijnde norm in de vorm van bijzondere bijstand om niet. Van deze bijzondere bijstand wordt de eerste maand huur doorbetaald aan Mooiland Maasland.
- Voor stofferingskosten kan men aanspraak maken op de bijzondere bijstand. De hoogte van de bijzondere bijstand zijn de daadwerkelijke kosten, maar nooit hoger dan de prijzen voor stoffering zoals
- Voor inrichtingskosten wordt bijzondere bijstand verstrekt. Hoogte van de bijzondere bijstand is gelijk aan de prijzen zoals opgenomen in de lijsten inrichtingskosten. De in de lijst genoemde producten zijn noodzakelijk. Bij de berekening van de prijzen is rekening gehouden met het feit dat meubels tweedehands aangeschaft kunnen worden. Witgoed moet in principe nieuw aangeschaft worden. Deze bijzondere bijstand wordt verstrekt in de

Statushouders moeten een lening aanvragen bij de GKB. De lening moet gebruikt worden om de lening die verstrekt is voor de inrichtingskosten (gedeeltelijk) af te lossen. Voor de lening bij de GKB wordt een borgstelling afgegeven.

Duurzame gebruiksgoederen die als noodzakelijk worden beschouwd zijn de wasmachine, koelkast, fornuis/kookplaat, televisie, stofzuiger en een computer (bij voorkeur een laptop). Andere gebruiksgoederen worden niet beschouwd als noodzakelijk en bijstandsverlening is in beginsel voor deze goederen niet mogelijk.

Hoogte en vorm van de bijzondere bijstand

De bijstand voor duurzame gebruiksgoederen wordt verleend in de vorm van borgtocht indien de belanghebbende alleen onder deze voorwaarde een lening kan afsluiten bij een geldverstrekker (meestal de gemeentelijke kredietbank). De bijstand wordt verleend in de vorm van een geldlening indien borgtocht niet mogelijk is. Alleen wanneer er sprake is van zeer bijzondere omstandigheden, is het mogelijk om de bijzondere bijstand om niet te verstrekken.

Voor de hoogte van de bijzondere bijstand zie artikel 18: Hoogte noodzakelijke kosten. Bij duurzame gebruikersgoederen wordt in afwijking van andere kostensoorten uitgegaan van 50% van de nieuwwaarde van goederen, omdat belanghebbende geacht wordt deze goederen tweedehands aan te kunnen schaffen.

Verplichtingen aan de bijstand

Aan de bijzondere bijstand wordt een bestedingsverplichting (ex artikel 55 Pw) verbonden. De bijstand moet worden aangewend voor het doel waarvoor zij wordt verstrekt. Men moet de kosten kunnen aantonen met een factuur, nota of betaalbewijs.

Artikel 26 Verhuiskosten

In beginsel is geen bijstandsverlening mogelijk omdat kosten in verband met verhuizen behoren tot de (incidenteel) algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan. Alleen indien er sprake is van bijzondere omstandigheden kan er van deze regel worden afgeweken. Er is in ieder geval sprake van een bijzondere omstandigheid indien:

1. De verhuizing het gevolg is van een verhuisverplichting vanwege het bewonen van een woning met woonkosten die meer bedragen dan de maximale subsidiabele huur naar een woning met lagere lasten;

2. Het een vrijwillige verhuizing betreft van een woning met woonkosten die meer bedragen dan de toepasselijke aftoppingsgrens (Wet op de huurtoeslag) naar een woning waarvoor de woonkosten niet meer bedragen dan de kortingsgrens.

Hoogte en vorm van de bijzondere bijstand

Mocht belanghebbende verhuizen vanuit een andere gemeente naar Grave, of andersom, dienen beide betrokken gemeenten bij te dragen aan de hoogte van de bijzondere bijstand. De hoogte van de bijstand voor verhuiskosten is gelijk aan de werkelijke gemaakte kosten van huur van een aanhanger of busje (inclusief brandstofkosten) en van de kosten van stoffering, behang en verf zoals opgenomen in artikel 18: Hoogte noodzakelijke kosten. Bij verhuiskosten is er sprake van het woonplaatsbeginsel wat bepaald welke gemeente verantwoordelijk is voor welke kosten. De bijstand wordt om niet verstrekt.

Artikel 27 Woonkostentoeslag huurders

Er bestaat geen recht op bijzondere bijstand als een beroep kan worden gedaan op een voorliggende voorziening (artikel 15 lid 1 Participatiewet). Denk in dit geval aan de Wet op de huurtoeslag. Uitgangspunt is dat de algemene bijstand in combinatie met huurtoeslag voorziet in de woonkosten.

Recht op bijstand

De betaling van vaste lasten, zoals woonlasten, behoren tot de algemene kosten van het bestaan. Aangezien de algemene bijstand, danwel een inkom en op bijstandsniveau, voorziet in deze kosten kan er in beginsel geen bijstand worden verleend.

Het is echter mogelijk dat iemand te maken krijgt met een scherpe inkomensdaling maar door omstandigheden (nog) geen of onvoldoende huurtoeslag kan krijgen waardoor de woonlasten hoog uitvallen in relatie tot het inkomen. Om te voorkomen dat iemand noodgedwongen de woning moet verlaten, kan het college ervoor kiezen om gedurende een periode van maximaal één jaar voor woonkosten bijstand te verlenen. Daarna zal het college moeten beoordelen of belanghebbende zich voldoende heeft ingespannen om lagere woonkosten te krijgen.

Draagkracht

Bij het verstrekken van bijzondere bijstand wordt de draagkracht bepaald conform de geldende Beleidsregels Bijzondere Bijstand 2020 Grave. Het inkomen boven 100% van de voor belanghebbende(n) geldende bijstandsnorm wordt als 100% draagkracht aangemerkt.

Hoogte en vorm van de bijstand

De hoogte van de bijstand is afhankelijk van de woonsituatie en –kosten. Indien er aanleiding bestaat om een woonkostentoeslag te verstrekken wordt de hoogte hiervan vastgesteld aan de hand van het ‘berekenningsformulier woonkostentoeslag’.

Als de woonkostentoeslag langer dan een half jaar loopt, dan zal er over de buitenliggende periode een aparte berekening gemaakt moeten worden om de hoogte van de woonkostentoeslag over deze periode te bepalen. Dit vanwege een wijziging van de rekenuur per 1 juli van het betreffende kalenderjaar. De verantwoordelijkheid ligt hier bij de belanghebbende om dit tijdig door te geven. De bijzondere bijstand wordt in beginsel om niet verleend.

Verplichtingen aan de bijstand

Aan de bijzondere bijstand zijn verplichtingen verbonden (artikel 55 Participatiewet).

In de beschikking wordt opgenomen:

- een verhuisverplichting: belanghebbende dient alles in het werk te stellen om goedkopere woonruimte te verkrijgen, die het beste overeenstemt met de eigen financiële omstandigheden en mogelijkheden. Deze verplichting geldt enkel wanneer iemands huur te hoog is om voor huurtoeslag vanuit de Belastingdienst in aanmerking te komen.

Artikel 28 Woonkostentoeslag eigenaren

De huurtoeslag kan met betrekking tot woonkosten van een woning in eigendom niet worden aangemerkt als een aan de bijstand voorliggende, passende en toereikende voorliggende voorziening aangezien de huurtoeslag niet geldt voor eigen woningen. Verzoeken om bijzondere bijstand voor aan een eigen woning verbonden woonlasten moeten worden beoordeeld op grond van artikel 35 lid 1 Participatiewet (Pw).

Recht op bijstand

Eigenaren van woningen hebben geen recht op huurtoeslag. Bij een laag inkomen en hoge woonkosten kunnen zij in aanmerking komen voor woonkostentoeslag. Anders dan bij woonkostentoeslag voor

huurwoningen is woonkostentoeslag voor woningen in eigendom te kwalificeren als bijzondere bijstand in de zin van artikel 35 lid 1 Pw.

Een verschil is echter dat woonkostentoeslag aan eigenaren jarenlang kan voortduren, terwijl huurders doorgaans doorschuiven naar de huurtoeslag.

De aanvraag om bijzondere bijstand kan worden afgewezen als een belanghebbende in de voorafgaande periode geen inspanning heeft verricht om de woning te verkopen of om andere woonruimte te vinden.

Draagkracht

Bij het verstrekken van bijzondere bijstand wordt de draagkracht bepaald conform de geldende Beleidsregels Bijzondere Bijstand 2020 Grave. Het inkomen boven 100% van de voor belanghebbende(n) geldende bijstandsnorm wordt als 100% draagkracht aangemerkt.

Hoogte en vorm van de bijstand

De hoogte van de bijstand is afhankelijk van de woonsituatie en –kosten. Indien er aanleiding bestaat om een woonkostentoeslag te verstrekken wordt de hoogte hiervan vastgesteld aan de hand van het ‘berekenningsformulier woonkostentoeslag’.

Als de woonkostentoeslag langer dan een half jaar loopt, dan zal er over de buitenliggende periode een aparte berekening gemaakt moeten worden om de hoogte van de woonkostentoeslag over deze periode te bepalen. Dit vanwege een wijziging van de rekenuur per 1 juli van het betreffende kalenderjaar. De verantwoordelijkheid ligt hier bij de belanghebbende om dit tijdig door te geven. De bijzondere bijstand wordt in beginsel om niet verleend.

Verplichtingen aan de bijstand

Een belangrijke overeenkomst tussen huurders en eigenaren is, dat er bij woonkosten boven de maximale huurgrens ook bij eigenaren een verhuisplicht moet worden opgelegd. Ook voor eigenaren geldt immers dat zij niet te duur moeten blijven wonen. Het opleggen van de verhuisplicht dient expliciet te gebeuren in de beschikking waarin de woonkostentoeslag wordt toegekend. Het college is dus op grond van artikel 55 Pw in beginsel bevoegd aan de toekenning van een woonkostentoeslag de voorwaarde te verbinden dat een belanghebbende binnen een te stellen termijn de nodige inspanningen verricht om zijn woning te verkopen en goedkopere woonruimte te zoeken. Na afloop van die termijn dient een individuele beoordeling plaats te vinden, omdat bijzondere omstandigheden kunnen rechtvaardigen dat de woonkostentoeslag na afloop van die termijn moet worden voortgezet.

H8. Maatschappelijke kosten

Artikel 29 Reiskosten bezoek gedetineerde

De kosten voor het vervoer van het woonadres van de bezoeker (=belanghebbende) naar de inrichting waar de gedetineerde verblijft.

Voor de reiskosten in verband met bezoek aan een gedetineerde is er géén sprake van een voorliggende voorziening.

Recht op bijstand

Gedetineerden die in een huis van bewaring of in een “gesloten” gevangenis verblijven hebben geen mogelijkheid om éénmaal per maand of vaker met verlof te gaan.

De noodzaak voor het bezoeken van een gedetineerde wordt aanwezig geacht indien:

- De gedetineerde behoort tot het gezin van belanghebbende; en,
- De gedetineerde verblijft in een huis van bewaring zonder mogelijkheden tot verlof of verblijf in een gesloten inrichting (= geen recht op verlof); en,
- De inrichting binnen Nederland is gelegen;
- De inrichting waar de gedetineerde verblijft buiten een straal van 10 km is gelegen vanaf het woonadres van belanghebbende.

In deze situatie kan een volwassen belanghebbende en een kind tot 12 jaar éénmaal per twee weken in aanmerking komen voor bijzondere bijstand voor reiskosten.

Draagkracht

De draagkracht wordt bepaald conform de Beleidsregels Bijzondere Bijstand 2020 Grave (hoofdstuk 5).

Hoogte en vorm van de bijstand

De hoogte van de bijzondere bijstand is gelijk aan de goedkoopste vorm van reizen per openbaar vervoer voor het betreffende traject. Kinderen jonger dan 12 jaar worden geacht voordelig mee te kunnen reizen met de ouder.

Indien het niet mogelijk is om met het openbaar vervoer te reizen, kan een kilometervergoeding worden verstrekt. Het bedrag per kilometer wordt gebaseerd op het bedrag dat van de Belastingdienst onbelast mag worden verstrekt. De actuele kilometervergoeding is te vinden via www.belastingdienst.nl. De afstand voor te verstrekken kilometervergoedingen wordt bepaald a.d.h.v. Google maps (snelste route). De bijzondere bijstand wordt om niet verstrekt.

Verplichtingen aan de bijstand

Aan de bijzondere bijstand wordt een bestedingsverplichting (ex artikel 55 Pw) verbonden. De bijstand moet worden aangewend voor het doel waarvoor zij wordt verstrekt. Men moet de kosten kunnen aantonen met een vervoers- of bezoekbewijs ter controle van de bestedingsverplichting.

Artikel 30 Reiskosten naar voortgezet onderwijs

Het betreft een vergoeding voor reiskosten naar voortgezet onderwijs als de soort onderwijs niet binnen de eigen gemeentegrenzen aanwezig is.

De Wet op de Studiefinanciering (WSF), de Wet Leerlingenvervoer en de Verordening Leerlingenvervoer worden als voorliggende voorzieningen aangemerkt.

Recht op bijstand

Bij het verstrekken van bijzondere bijstand voor reiskosten naar voortgezet (speciaal) onderwijs gelden onderstaande voorwaarden:

- Het voortgezet (speciaal) onderwijs is niet binnen de eigen gemeentegrenzen aanwezig;
- De reisafstand naar de betreffende school bedraagt (enkele reis) 15 kilometer of meer;
- Indien de reisafstand naar de betreffende school (enkele reis) minder dan 15 kilometer bedraagt wordt geen bijzondere bijstand verstrekt.

Draagkracht

De draagkracht wordt bepaald conform de Beleidsregels Bijzondere Bijstand 2020 Grave (hoofdstuk 5).

Hoogte en vorm van de bijstand

De hoogte van de bijzondere bijstand is gelijk aan de goedkoopste vorm van reizen per openbaar vervoer voor het betreffende traject.

Indien het niet mogelijk is om met het openbaar vervoer te reizen, kan een kilometervergoeding worden verstrekt. Het bedrag per kilometer wordt gebaseerd op het bedrag dat van de Belastingdienst onbelast mag worden verstrekt. De afstand voor de kilometervergoeding wordt bepaald a.d.h.v. Google maps (snelste route).

De bijzondere bijstand wordt om niet verstrekt.

Verplichtingen aan de bijstand

Aan de bijzondere bijstand wordt een bestedingsverplichting (ex artikel 55 Pw) verbonden. De bijstand moet worden aangewend voor het doel waarvoor zij wordt verstrekt. Men moet de kosten kunnen aantonen met een vervoersbewijs of ondertekende aanwezigheidslijst ter controle van de bestedingsverplichting.

Artikel 31 Reiskosten bij ziekenbezoek

Voor het bezoek aan een zieke door belanghebbende moet er sprake zijn van noodzaak en moet worden voldaan aan de volgende voorwaarden:

1. De zieke die bezocht wordt behoort tot het gezin van belanghebbende;
2. De zieke die bezocht wordt verblijft in een ziekenhuis die buiten de gemeente ligt;
3. De zieke die bezocht wordt is langer dan een week opgenomen in het ziekenhuis.

Recht op bijstand

Als wordt voldaan aan de voorwaarden kan de belanghebbende maximaal 3 keer per week aanspraak maken op bijzondere bijstand

Draagkracht

De draagkracht wordt bepaald conform de Beleidsregels Bijzondere Bijstand 2020 Grave (hoofdstuk 5).

Hoogte en vorm van de bijstand

De hoogte van de bijzondere bijstand wordt bepaald op basis van de goedkoopste vorm van reizen per openbaar vervoer (trein en bus), ook al kiest men voor vervoer per auto. Een uitzondering kan worden gemaakt wanneer de kosten van reizen met de auto lager uitvallen.

Indien het niet mogelijk is om met het openbaar vervoer te reizen, kan een kilometervergoeding worden verstrekt. Het bedrag per kilometer wordt gebaseerd op het bedrag dat van de Belastingdienst onbelast mag worden verstrekt. De afstand voor de kilometervergoeding wordt bepaald a.d.h.v. Google maps (snelste route).

De bijzondere bijstand wordt om niet verstrekt.

Verplichtingen aan de bijstand

Aan de bijzondere bijstand wordt een bestedingsverplichting (ex artikel 55 Pw) verbonden. De bijstand moet worden aangewend voor het doel waarvoor zij wordt verstrekt. Men moet de kosten kunnen aantonen met een vervoers- of bezoekbewijs ter controle van de bestedingsverplichting.

Artikel 32 Uitvaartkosten

Er bestaat geen recht op bijzondere bijstand als een beroep kan worden gedaan op een voorliggende voorziening (artikel 15 lid 1 Participatiewet).

Tot de voorliggende voorziening horen in eerste instantie de eigen middelen van de overledene om de een uitvaart te bekostigen, zoals:

- Verzekeringen op het leven, zoals begrafenis- en levensverzekeringen, ongevallenverzekering;
- Lidmaatschap van een speciale vereniging, bijv. crematievereniging;
- Spaargelden, waaronder ook het "vrij te laten bescheiden vermogen";
- Nalatenschap;
- Een in een depositofonds gestort bedrag met als enige bestemming de betaling van uitvaartkosten van de storter en eventuele partner.

Daarna zijn de nabestaanden verantwoordelijk voor het dragen van de kosten van een begrafenis of crematie, voor zover de overledene hierin niet zelf heeft voorzien. Als er geen nabestaanden zijn die opdracht geven voor een uitvaart of op wie daartoe een beroep kan worden gedaan, dan moet de Wet Op de Lijkbezorging worden beschouwd als een voorliggende voorziening.

Overlijdensuitkering

Een aan de achterblijvende echtgenoot toegekende overlijdensuitkering dient te worden aangemerkt als een periodiek inkomen bedoeld ter aanpassing aan de veranderde omstandigheden c.q. als overbrugging naar een lager inkomensniveau. Een overlijdensuitkering heeft niet per definitie ten doel om de uitvaart te bekostigen en blijft op grond daarvan buiten beschouwing bij de vaststelling van het bedrag van de bijstand.

Recht op bijstand

Mocht er wel sprake zijn van nabestaanden die opdracht geven voor een uitvaart, dan geldt dat in eerste instantie de eventuele (huwelijks)partner voor de kosten aansprakelijk is en vervolgens familieleden in de 1e graad, dan wel enig andere erfgenaam.

De begrafenis kosten zijn voor rekening van de opdrachtgever, welke daarvoor zonnodig de nabestaanden kan aanspreken. De nabestaanden, voor zover zij erfgenaam of bloedverwant zijn en op grond van artikelen 392 – 396 BW:1 tot onderhoud van de overledene verplicht zijn, kunnen ieder afzonderlijk voor hun aandeel in de kosten, bijstand aanvragen in de gemeente waarin zij woonachtig zijn.

Er kan slechts bijstand worden toegekend indien de nabestaanden over onvoldoende middelen beschikken om de begrafenis kosten te betalen. Ook dient er rekening te worden gehouden met de eigen middelen van de overledene, de draagkracht van de aanvrager, evenals met de noodzakelijke kosten van lijkbezorging.

Draagkracht

De draagkracht wordt bepaald conform de Beleidsregels Bijzondere Bijstand 2020 Grave.

Hoogte en vorm van de bijstand

Aangezien aanvragers veelal geen directe bemoeienis zullen hebben gehad met de regeling van de uitvaart en de kosten vaak over meerdere nabestaanden verdeeld zullen moeten worden zou het te ver gaan om tot in detail te berekenen tot welk bedrag de kosten als noodzakelijk zouden kunnen worden beschouwd. De keuze tussen beide vormen van lijkbezorging is vrij. Binnen redelijke grenzen kan verder

rekening worden gehouden met persoonlijke voorkeur van betrokkenen en dient de persoonlijke waardigheid te worden gerespecteerd.

Een totaalbedrag van € 5.000 is aangemerkt als maximaal acceptabel. Dit maximum bedrag is gebaseerd op een sobere doch gebruikelijke uitvoeringswijze.

De bijzondere bijstand voor uitvaartkosten wordt in beginsel om niet verleend.

Verplichtingen aan de bijstand

Aan de bijzondere bijstand wordt een bestedingsverplichting (ex artikel 55 Pw) verbonden. De bijstand moet worden aangewend voor het doel waarvoor zij wordt verstrekt. Men moet de kosten kunnen aantonen met een factuur, nota of betaalbewijs.

Artikel 33 Bewindvoeringskosten

De kosten die zich voordoen als door de Kantonrechter beschermingsbewind wordt uitgesproken. Deze maatregel is bedoeld voor degene die tijdelijk of blijvend niet in staat is ten volle zijn vermogensrechtelijke belangen behoorlijk waar te nemen, als gevolg van zijn lichamelijke of geestelijke toestand. De bewindvoerder beheert het geld en de goederen die onder bewind staan.

Voor de kosten van bewindvoering is er géén sprake van een voorliggende voorziening.

Hierop is de volgende uitzondering van toepassing:

- Er bestaat geen recht op bijzondere bijstand als de bewindvoering geschiedt in het kader van de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen (WSNP). In dat geval geldt het Besluit subsidie bewindvoerder schuldsanering als een voorliggende voorziening.

Hoger vrij te laten bedrag

Als er sprake is van de WSNP kan er vanuit de rechter commissaris worden besloten om het vrij te laten bedrag te laten verhogen. Bijzondere bijstand wordt alleen verstrekt wanneer men kan aantonen dat het niet mogelijk is om de kosten voor beschermingsbewind mee te nemen in de berekening van het vrij te laten bedrag.

Recht op bijstand

De algemene bijstand voorziet niet in de kosten van bewindvoering. Er is mogelijk recht op bijzondere bijstand op grond van artikel 35 Participatiewet indien de goederen van een meerderjarige door de Kantonrechter onder bewind zijn gesteld.

In het kader van de bijzondere bijstand is van belang te beoordelen of de kosten zich daadwerkelijk voordoen. Vanaf de datum van de uitspraak bestaat recht op bijstand. Voor de kosten van bewindvoering in het kader WSNP bestaat dus geen recht.

Draagkracht

De draagkracht wordt bepaald conform de Beleidsregels Bijzondere Bijstand 2020 Grave. Specifiek is opgenomen dat voor alle kosten die verband houden met bewindvoering een draagkracht van 100%, over het deel van inkomen hoger dan 115% van de geldende bijstandsnorm, van toepassing is.

Hoogte en vorm van de bijstand

Er wordt uitgegaan van de beschikking van de Kantonrechter. Het bedrag waarop de Kantonrechter de beloning voor de bewindvoerder heeft vastgesteld komt in aanmerking voor bijstandsverlening. Hierbij wordt de datum aangehouden waarop de beschikking is afgegeven.

Op de voor bijstand in aanmerking komende kosten wordt de (eventueel) aanwezige draagkracht in mindering gebracht. De bijzondere bijstand wordt in beginsel om niet verstrekt.

Verplichtingen aan de bijstand

Aan bijstandsverlening voor de kosten van bewindvoering worden nadere verplichtingen verbonden op grond van artikel 55 Participatiewet.

De belanghebbende is verplicht om, indien noodzakelijk geacht door het college:

- mee te werken aan een onderzoek naar de haalbaarheid van een schuldregeling op grond van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening;
- mee te werken aan een schuldregeling op grond van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening met als doel de bestaande schuldenproblematiek op te lossen;
- mee te werken aan een onderzoek naar de mogelijkheden tot verbetering van de financiële/administratieve zelfredzaamheid met als doel om de financiële zelfstandigheid van belanghebbende te verbeteren en onder bewindstelling overbodig te maken;
- begeleiding te accepteren en trainingen of cursussen te volgen met als doel de financiële/administratieve vaardigheden te verbeteren.

Deze verplichtingen worden expliciet in de beschikking opgenomen.

Artikel 34 Kosten curatele

De kosten die zich voordoen als door de Kantonrechter curatele wordt uitgesproken. Deze maatregel is bedoeld voor degene die tijdelijk of blijvend zijn financiële en persoonlijke belangen niet behoorlijk kan waarnemen of zijn veiligheid in het geding is door gewoonte van drank- of drugsmisbruik. Voor de kosten van curatele is er géén sprake van een voorliggende voorziening.

Recht op bijstand

De algemene bijstand voorziet niet in de kosten van curatele. Er is mogelijk recht op bijzondere bijstand op grond van artikel 35 Participatiewet indien de meerderjarige door de Kantonrechter onder curatele is gesteld.

In het kader van de bijzondere bijstand is van belang te beoordelen of de kosten zich daadwerkelijk voordoen. Vanaf de datum van de uitspraak bestaat recht op bijstand.

Draagkracht

De draagkracht wordt bepaald conform de Beleidsregels Bijzondere Bijstand 2020 Grave. Specifiek is opgenomen dat voor alle kosten die verband houden met curatele een draagkracht van 100%, over het deel van inkomen hoger dan 115% van de geldende bijstandsnorm, van toepassing is.

Hoogte en vorm van de bijstand

Er wordt uitgegaan van de beschikking van de Kantonrechter. Het bedrag waarop de Kantonrechter de beloning voor de curator heeft vastgesteld komt in aanmerking voor bijstandsverlening.

Op de voor bijstand in aanmerking komende kosten wordt de (eventueel) aanwezige draagkracht in mindering gebracht.

De bijzondere bijstand voor de kosten van curatele wordt in beginsel om niet verleend.

Verplichtingen aan de bijstand

Aan bijstandsverlening voor de kosten van curatele worden nadere verplichtingen verbonden op grond van artikel 55 Participatiewet.

De belanghebbende is verplicht om, indien noodzakelijk geacht door het college:

- mee te werken aan een onderzoek naar de haalbaarheid van een schuldregeling op grond van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening;
- mee te werken aan een schuldregeling op grond van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening met als doel de bestaande schuldenproblematiek op te lossen;
- mee te werken aan een onderzoek naar de mogelijkheden tot verbetering van de financiële/administratieve zelfredzaamheid met als doel om de financiële zelfstandigheid van belanghebbende te verbeteren en onder curatelestelling overbodig te maken;
- begeleiding te accepteren en trainingen of cursussen te volgen met als doel de financiële/administratieve vaardigheden te verbeteren.

Deze verplichtingen worden expliciet in de beschikking opgenomen.

Artikel 35 Rechtsbijstand

Het betreft de kosten met betrekking tot het voeren van procedures bij de rechter op grond van een toevoeging (Raad voor de Rechtsbijstand). Voorbeelden hiervan zijn: de eigen bijdrage voor een advocaat en griffierecht.

Er bestaat geen recht op bijzondere bijstand als een beroep kan worden gedaan op een voorliggende voorziening (artikel 15 lid 1 Participatiewet). Voor de beoordeling van kosten rechtsbijstand gelden de volgende voorliggende voorzieningen:

- Wet op de rechtsbijstand (Wrb);
- Korting Juridisch Loket;
- Besluit proceskosten bestuursrecht (voor reiskosten rechtszittingen);
- Rechtsbijstandsverzekering.

Recht op bijstand

Er bestaat recht op bijzondere bijstand voor de kosten van rechtsbijstand en griffierecht indien deze kosten noodzakelijk zijn. De noodzakelijkheid kan worden aangenomen indien er een advocaat is toegevoegd op grond van de Wrb.

Voor de hoogte van de korting via het Juridisch Loket wordt geen bijstand verstrekt. Bijstand wordt verstrekt alsof de korting is verkregen. Immers deze kosten zijn makkelijk te vermijden indien men contact legt (ook digitaal mogelijk) met het Juridisch Loket.

De volgende kosten komen nooit in aanmerking voor bijzondere bijstand:

- De proceskosten van de tegenpartij.
- Vertaalkosten. Advocaten kunnen kosteloos gebruik maken van een tolkencentrum.
- Reiskosten voor het bijwonen van rechtszittingen van bestuursrechters (voorl. voorz.
- De kosten gemaakt in de bezwaarfase.

Draagkracht

De draagkracht wordt bepaald conform de Beleidsregels Bijzondere Bijstand 2020 Grave.

Hoogte en vorm van de bijstand

De hoogte van de bijstand is gelijk aan de werkelijk gemaakte kosten (minus korting Juridisch Loket). Draagkracht wordt in mindering gebracht op de voor bijstand in aanmerking komende kosten.

De bijzondere bijstand voor de kosten van rechtsbijstand wordt in beginsel om niet verleend. Indien de kosten het gevolg zijn van een tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan, wordt de bijzondere bijstand verstrekt in de vorm van borgtocht of een geldlening (artikel 48 lid 2 onderdeel b Participatiewet).

Verplichtingen aan de bijstand

Aan de toe te kennen bijzondere bijstand zijn verplichtingen verbonden:

- de verplichting om de kosten te voldoen uit de toegekende bijzondere bijstand.
- de verplichting om betalingsbewijzen te overleggen (een factuur of nota).
- de verplichting om de toevoeging van de Raad voor de Rechtsbijstand te overleggen.
- de verplichting om te verzoeken de tegenpartij te veroordelen in de proceskosten als dit mogelijk is.
- specifieke verplichtingen in verband met bijstand in de vorm van een geldlening of borgtocht.

H9. Slotbepalingen

Artikel 36 Hardheidsclausule

Aan een persoon die geen recht heeft op een tegemoetkoming, kan het college, gelet op de omstandigheden, in afwijking van deze regeling, in het individuele geval beoordelen of iemand in aanmerking komt voor een tegemoetkoming, indien zeer dringende redenen hiertoe noodzaken (artikel 4:84 Algemene wet bestuursrecht).

Artikel 37 Intrekking

De Beleidsregels Bijzondere Bijstand die in 2014 door het college zijn vastgesteld, worden ingetrokken.

Artikel 38 Citeertitel

Deze regeling wordt aangehaald als: Beleidsregels Bijzondere Bijstand 2020 Grave.

Artikel 39 Inwerkingtreding

Deze beleidsregels treden in werking per 1 januari 2020. Aldus vastgesteld in de collegevergadering van 10 december 2019.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Grave,

drs. J.J.L. Heerkens
secretaris

A.M.H. Roolvink Msc
burgemeester

